

Mottagare via e-post

li.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till

li.il@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss SOU Juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente (SOU 2024:73; LI2024/02222)

Sammanfattning

Delbetänkandet *Juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente* föreslår att Jordförvärvslagen ändras så att även juridiska personers förvärv av lantbruksegendom genom testamente ska omfattas av förvärvsprövning. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) instämmer med förslaget.

Generella synpunkter

SLU instämmer med delbetänkandets förslag angående förvärvsprövning av lantbruksegendom som juridisk person förvärvat genom testamente. Förvärv av lantbruksegendom regleras i Sverige genom jordförvärvslagen. Ett av lagens centrala syften är att säkerställa att den nuvarande balansen mellan markägaande av fysiska och juridiska personer när det gäller lantbruksegendom bevaras, något som förväntas främja diversitet när det gäller exempelvis brukningsmetoder och ägandeformer. Den nuvarande möjligheten att till juridisk person överföra lantbruksegendom genom testamente är en lucka (ett så kallat kryphål) i lagen och står i direkt strid mot jordförvärvslagens syften och lagstiftarens intentioner.

SLU vill betona att en förskjutning i nuvarande balans av markägaande mellan fysiska och juridiska personer, till ett ökat ägande av juridiska personer, kan driva på en strukturomvandling av det svenska lant- och skogsbruket på ett sätt som inte enkelt kan förutses. Detta är ett väsentligt skäl till att det är önskvärt att förhindra utnyttjande av nuvarande lucka i lagstiftningen. Det är möjligt att ett ökat ägande av juridisk person leder till allt större och mer koncentrerade brukningsenheter. Detta innebär en genomgripande förändring av strukturen i svenskt lant- och skogsbruk. Konsekvenserna kan vara såväl positiva som negativa. Men ett en sådan

förflyttning mot ökat ägande av juridisk person bör föregås av en omfattande konsekvensanalys och genomföras på ett medvetet sätt, inte genom att aktörer använder en lucka i lagen i strid med lagstiftarens intentioner.

SLU vill också betona att överföring av lantbruksegendom från ägande av fysisk person till juridisk person utan förvärvsprövning kan innebära risk för ett ökat internationellt ägande av svensk lantbruksegendom genom kommande förvärv av aktier. Detta kan i sin tur få beredskapskonsekvenser som inte enkelt kan överskådas. Återigen vill SLU betona vikten av att en eventuell förändring mot ökat juridiskt ägande behöver föregås av en gedigen konsekvensanalys och att det sker på ett medvetet sätt i stället för genom utnyttjande av en lucka i lagtexten.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av universitetsdirektör Martin Melkersson efter föredragning av fastighetschef Peter Thorén. Innehållet har utarbetats av professor Helena Hansson och docent Richard Ferguson vid institutionen för ekonomi.

Martin Melkersson

Peter Thorén